

אלי קינן : הנזירים

מחזה במערכה אחת

המשתתפים:

האל, זקן ושמן.

נזיר צעיר

נזירה צעירה

הבמה: חצר פנימית של מנזר. מימין חלק מבנין המנזר, דלת ומעליה מרפסת. חומת המנזר נמשכת מן הבנין, מסביב לבמה, עד לקצה. בפניה השמאלית יש פירצה בחומה. על הבימה, מתחת למרפסת, עומד שולחן־אבן גדול. ליד החומה ניצב כן לפסל גדול.

דמות לבושת־חורים מתהלכת על המרפסת כמטוטלת. ליד שולחן האבן יושב הנזיר וכותב בנוצה ענקית על גבי מגילת־קלף ארוכה, שקצה אינו נראה. על הכן יושב האל.

הנזירה כורעת לפני האל בתפילה והנזיר ממלמל את מה שהוא כותב.

הנזיר: פרק 5708, סעיף ראשון, פיסקה א' „ואז התרחש הדבר“... הנזירה: (מתפללת) „...למה הסתרת פניך מאתנו ולא שמעת לצעקתנו. למה תחזיר פניך אלינו — ולא נהיה עוד, תשעה לצעקתנו — והמנזר ריק.“ הנזיר: סיימת, סוף־סוף? לו רק אפשר היה להעביר מפה את השולחן הזה, הייתי עובר מזמן למקום אחר. כאן אין כל אפשרות לעבוד. שכחתי כבר מה היה עלי לכתוב בפרק 5708.

הנזירה: היה עליך לכתוב שאז נפרצה החומה היפה הזו — היא באמת היתה יפה — שאז היא נפרצה בעוד שני מקומות, ושכבר אז לא...

הנזיר: אלה הם פרטים קטנים, מקומיים. זה קרה לנו כאן, בתוך המנזר. אני מחפש את המעשה הגדול שהתרחש בפרק 5708, המעשה הכביר, המעשה שהצעיד אותנו קדימה, המעשה שהושיע... שכחתי. כל אחד היה שוכח בתנאי עבודה שכאלה. את יודעת שאני מפגר בעשרות שנים? אני מוכרח להדביק את קצב ההתרחשויות! מה היה, לעזאזל, המאורע הגדול ההוא...

הנזירה: אני מתארת לעצמי שזה היה מאורע יפה וחשוב. כל המנזר היה פעם יפה וחשוב. יש לתקן את המנזר, ולתקן אותו מהר! עשיתי חישוב שזה לא יעלה הרבה. אני חושבת שאם —

הנזיר: אני חושב שאם אקרא מחדש את הפרק הקודם אזכור, אולי, מתוך מהלך המאורעות... (חוזר וגולל את המגילה) פרק 5707, סעיף 5, פיסקה 3: „ושליחים יצאו דחופים מארצנו אל כל בירות העולם ואגרות בידם אל אנשינו באשר הם שם, ואל ראשי המדינות הרבות, ובהן דבר החזון“... (הירהור) הזון, חזון, זה מה שקורה כשממהרים. כאן הייתי צריך לפרט יותר, להסביר את מהות החזון. כן, הפירוט חשוב.

הנזירה: הפירוט הוא כזה: הוצאות בדק־הבית תסתפמנה בכ־5,000 לירות. אם נצליח להשיג — —

הנזיר: אם אצליח להשיג העתק של טופס החזון, אולי אוכל להכניס כאן פירוט שיסביר את החזון. בתנאים כאלה אי־אפשר לזכור שום דבר. (אל הנזירה) מה את רוצה ממני? אני אשמם שהכל כאן שבור ומוזנח? אולי תתני לי לעבוד בשקט, שלפחות דבר אחד במנזר הזה יהיה בסדר.

הנזירה: כרצונך. עבוד לך בשקט, במנוחה ובשלווה. כשתרצה, בעוד כמה שנים, לכתוב על היום, לא תדע כלום. היום זה לא מה שהיה פעם. כשהייתי ילדה הקיפו חומות המנזר את הכל. הכל היה אז מגזר אחד גדול. אלפי נזירים שקדו כאן על עבודת־הקודש. המנזר היה יפה, נקי, מסודר. החומות היו גדולות, שלמות, מוצקות. לפתע, איש לא הבחין מתי בדיוק קרה הדבר, החלו חומות המנזר להתכווץ. המנזר קטן והלך, הצטמק והלך. בתחילה לא הרגשנו בזה, אבל היום גם אתה תודה בכך. עוד לפני שנה היה המרחק מן השער עד לדלת הזו גדול למדי, והיום אפשר לעבור את זה בקפיצה, לולא היו הנזירים נעלמים בצורה מסתורית, בזה אחר זה, אינני יודעת כיצד היינו משכנים אותם כאן, במנזר קטן ומוזנח זה. והיכן הם כל אלפי הנזירים? ה„חופש“ בלע אותם ולא נודע כי באו אל קרבו. באצבעות אפשר לספור אותנו היום.

כשהתחלנו פה הכל היה חדש ויפה, גם הוא היה חדש ויפה. לא שמת לב שהוא זקן ושמן? קיבלנו אותו אז כמעט חדש. בנינו את המנזר הזה מפלום. היום גם לך לא איכפת. (מצביעה על האל).

מה שאני רוצה להגיד לך הוא שיש שמונה פרצות בחומה. חישבתי שתיקון כל פירצה יעלה 200 לירות. סך־הכל 200 כפול 8 זה 1,600 לירות. צריכים גם כלי־מטבח חדשים וציוד חדש לאמבט, זה יעלה בערך 1,000 לירות, תיקון הצריח גם הוא 1,000, כלומר יש לנו כבר 3,600. אם נוסיף לזה את ענין ה — —

הנזיר: את ענין החזון אני יכול לדחות לשבוע הבא. בינתיים אני מוכרח להעלות בזכרוני את דבר־הימים של פרק 5708. היה שם איזה ענין גדול. (אל הנזירה) מה היה הדבר הגדול האחרון שהתרחש כאן?

הנזירה: עד כמה שאני זוכרת... כן! ההצטמקות הגדולה של החומה באגף המערבי. זו היתזו הצטמקות נוראה. כמה קילומטרים תוך דקות ספורות!

הנזיר: חומות חומות חומות! הסברתי וחזרתי והסברתי לך מאות פעמים שאני כותב את דבר־הימים ולא את סדר־היום שלך. מה שאני כותב יישאר נכס לדורות!

(הנזירה נפנית ממנו באכזבה, מתקרבת אל האל ומתחיקה לבכות. האל יורד מן הפך, ניגש אל הנזירה ומלטף את ראשה כמנחם ומרגיע. הנזירה מניחה ראשה על כתפו. האל מוליך אותה לפינה ושניהם יושבים ומתלחשים. הנזיר כותב ומוחק, גולל ומגולל את המגילה לכאן ולכאן. האל מלטף את הנזירה עוד ועוד, מסיר מעליה את הגלימה. הנזירה נבהלת. האל מרגיע אותה ומוסיף ללטפה, מתחיל לנשקה.

הנזירה עוברת מהתנגדות לפאסיביות. כשהיא ערומה כמעט, האל מוציא אותה החוצה בדרך הפירצה. הנזיר מוסיף לכתוב ולגלגל את המגילה. הדמות ממשיכה להתנועע על המרפסת בסלידה וצמרמורת).

הנזיר: אני לא אספיק לגמור את הפרק הזה עד מחר. אי אפשר להתרכז כאן. אני הולך לחפש את טופס החזון. ודאי השאירו אותו במגירה. (קם לצאת).
(האל נכנס לבמה כשהוא חוגר את חגורתו, ניגש אל הנזיר).
האל: מה נשמע אצלך? גמרת?

הנזיר: (נסוב בבהלה) מה? אה, לא! אה, לא. עדיין לא. אבל אני עומד לגמור בקרוב, חסרים לי רק העתק מטופס החזון והמאורע של פרק 5708.
האל: זה סובל דיחוי. בינתיים אני רוצה שתקים ועדת חקירה כדי לבדוק את מצב החומה. יש למסור לי דיווחשבון על עבודת הוועדה.
הנזיר: כן, אבל אני צריך לגמור עד מחר, וחזק מזה כל אחד יודע בדיוק מה מצב החומה.

האל: עזוב את זה. יום אחד יותר, יום אחד פחות, מה זה משנה. צריך לבדוק את מצב החומה ולהגיש דו"ח. אני רוצה שהוועדה תבדוק גם את המטבח והאמבט ותגיש דו"ח בשמונה העתקים. דאג גם לוועדה מיוחדת לבידוק הצריח, עם מומחה מחוץ לארץ.

הנזיר: והמגילה?

האל: אתה יכול להשאיר אותה כאן, מי יגנוב אותה?
(הנזיר יוצא מן הדלת)

האל: עלי לדעת מה המצב בכל השטחים. כשהיו לי דו"חות על מצב החומה, מצב המטבח, האמבט והצריח, אוכל לכתוב דו"ח גדול ומספם. כאי דרושה פעילות. יש להכניס חיים במנזר הזה, משבירות רענן. שלא יגידו שאני זקן ושמן.

(הנזירה עולה לבמה בעודו מדבר ומתקרבת אליו. היא לבושה בחפזון ובריחול).

הנזירה: שלא יגידו שאתה זקן ושמן, מה? שפל מוגלבל! פיתית אותי. אנס! (הפסקה) וכל השנים האלו ישבת לך כאן בשקט וצחקת מאתנו. ראית את המנזר מתכווץ ומצטמק ושתקת. כל השנים האלו פיתית אותנו. עכשיו אני מבינה לאן היו כל הנזירים נעלמים. עכשיו זה אבוד, עכשיו גם אני נזירה-לשעבר, נכון? נזירה שנאנסה. זה היה הטכס של העברתי ממחנה נושאי-החזון אל מחנה המצפיים לחזון. זקן אשמאי!

היתה לנו כאן כת נפלאה ומנזר נחמד. חומות המנזר לא הפריעו לאיש. היה טוב להיות מוגבל בתוכן. עכשיו שהחומה הצטמקה היתה לך עבודה קלה. אני משוכנעת שהנזירות נאנסו בלב חפץ. לא? כשהחומה פרוצה זה פשוט יותר. הן ראו שלא הכל מנזר. הן ראו את החומות מצטמקות ולא קשה היה לנחש את הסוף. היתה לך עבודה קלה. אשמאי זקן! גם אותי פיתית בקלות רבה. אבל אין דבר, כשהחומות הללו תצטמקנה לבסוף עד לנקודה, לא יהיה גם לך לאן ללכת. (יוצאת)

הא ל: (מרים את גלימתה של הנזירה וקורא) הי! רגע! שכחת פה משהו! (יוצא)
(הנזיר נכנס לבימה כשהוא לבוש כלבלר, ועמו חשבוניה ענקית והנוצה. הוא מחזיק בקבוק ביד)

הנזיר: איך לא הרגשנו שיש לנו במנזר משקה שכזה? מומחה מחוץ-לארץ היה צריך לבוא כדי לגלות לנו מה יש במחסן שלנו! הוא אמר שהאיכות טובה מאד. (שותה) הוא כתב דו"ח חיובי ביותר. (שותה ומשתעל) רגע. אולי זה הוא המשקה שאסור לנו לשותות? אז מה הוא מתגלגל במחסן שלנו? אולי זה לא המשקה שאסור לנו? (שותה) אני חושב שזה בסדר. (יושב ליד השולחן לכתוב. מגולל קדימה חלק הגון מן המגילה, מודד את אורך הקטע שגילגל, וכותב) דו"ח ועדת-החומה. סעיף אחרון, מקורות-מימון. הוועדה החליטה פה-אחד שהתקציב יכוסה ללא עזרה מבחוץ. אי לכך, לאחר בדיקת כל האפשרויות, סיכמה הוועדה שאם האחות... (שותה ופוסק מפתיבתו) משוגעים! היא לא תסכים. (שותה) היא לא תסכים. (אוחז בבקבוק וקם. רואה את הפנ הריק) איפה הוא? (אל הדמות על המרפסת) איפה הוא, הזקן? ואיפה היא? (רואה חלק מלבושה של הנזירה) ראית? איזה ממזר! סידר אותנו כל השנים.

סידר אותנו כל השנים, המנוול הזה. ולאן הוא הלך עכשיו? לאן הוא הלך, השמן, והשאיר אותי לבד? השאיר אותי כמו מסחטה. למה הוא השאיר אותי לבד? הייתי בסדר כל השנים, לא? קילומטרים של קלף כתבתי, חביות של דיו גמרתי, ועשרות נשרים נטבחו כדי לספק לי נוצות. אז למה הוא ברח והשאיר אותי פה, במתכוון הזה? פעם לא פחדתי להישאר לבד, תמיד הייתי בטוח שפולם יחזרו עוד מעט. זה לא נורא להישאר לבד כשאתה יודע שעוד מעט יחזרו. אבל עכשיו אף אחד כבר לא יחזור. כולם ברחו. כמו עכברים. רק אותי השאירו. ידעו שאני לא אברח, שאני לא אשאיר את המנזר לבד. למעשה אני לא רוצה ללכת מפה. יש לי עוד מה לעשות כאן. אני מוכרח לגמור את דבריי-הימים, זה חשוב.

אם לברוח, אז יש לאן. אני מכיר כמה מנזרים טובים. מנזרים שאינם מתכווצים, מנזרים שבהם יש הרבה נזירים. הייתי יכול גם להקים לי מנזר משלי, עם המון נזירים. נזירים שילבשו מכנסיים לבנים וחולצה לבנה, עם כובע-קש לבן רחב-שוליים. (מנגינת סמבה עם חלילים אינדיאנים נשמעת ברקע, הנזיר, הבקבוק בידו, נע לפי הקצב) זה מנזר נפלא! הצטופפו סביבי! בואו אלי! אתם הרי לא תשאירו אותי לבד. (דמויות לבושות לבן עולות לבימה ומסתובבות סביב הנזיר במין באלט, כשהן מניפות את המגילה) במכנסיים הלבנים האלה, בכובע-הקש הזה, אתם לא כאלה שמשאירים חבר לבד. רק תלחצו בבקשה את החומות בחזרה, שלא תתכווצנה. (מתישב על הפנ) אַל תתנו להן לזוז! איך סידרו אותנו כל השנים האלו.